

Nova York, molt lluny de **Rota**

El poble andalús de Rota, on hi ha una de les bases militars nord-americanes més importants d'Europa, viu amb tranquil·litat absoluta l'alerta màxima provocada pels atemptats de la setmana passada. Els seus habitants s'han acostumat a la tensió que es genera en la zona quan la paraula "guerra" afecta els EUA. Això contrasta amb l'extrem nerviosisme amb què els militars de la base pateixen la situació.

La base militar de Rota es prepara per a una acció de guerra dels Estats Units amb nerviosisme, però els habitants del poble es prenen les coses amb molta calma. Han acceptat que la base és una font d'ingressos per al municipi, i que els conflictes armats són part de l'entorn.

El poble de Rota (situat en la costa de Cadis i amb més de 20.000 habitants) no és famós per ell mateix, sinó per la poderosa base militar aeronaval que ocupa els seus afores. Més de 3.000 hectàrees de terreny amb port i aeroport que dóna servei a vaixells i avions americans, i que conté terribles polvorins. La base té una part utilitzada per l'exèrcit espanyol, i altra, molt més gran, ocupada per efectius i instal·lacions nord-americanes. Rota es converteix en el punt estratègic més essencial per als Estats Units quan la paraula "guerra" enfronta aquest país amb qualsevol estat o grup armat del món que aparega situat al sud de l'estat espanyol en el mapa de la geopolítica.

Aleshores, per què tothom es mostra ací tan tranquil? "Des del moment de

l'atac no ha entrat al meu establiment cap client preocupat", diu el propietari d'un quiosc. I això que, teòricament, hi ha diverses pors que haurien d'haver afectat el poble després de la catàstrofe del passat dimarts dia 11. Primer, que els terroristes puguin decidir atemptar contra objectius militars importants americans, i Rota ho és sense cap dubte. Segon, i molt més probable, que la base de Rota entre en guerra quan els Estats Units tinguin clar a qui atacar. Si l'objectiu, com sembla previsible, pertany a l'univers àrab, Rota, per circumstàncies geogràfiques, es converteix en el millor canó d'atac aeri. Tots els avions passen per damunt del poble quan hi ha conflicte, i el perill per a la població civil es transforma en un espectre que ocupa el cel sencer. "No hi ha cap raó per a la

tranquil·litat amb què viu la gent”, opina Rafael Quirós, professor d’institut, activista ecologista que va arribar a anar-se’n del poble per oposició a la ubicació de la base, i que ell mateix es declara “una rara avis en Rota”. “Quan hi ha guerra –continua– es nota fins i tot en els vidres de les cases, que no deixen de vibrar pel tràfic continu d’avions.”

Nerviosisme americà... I s’adverteix que aquest frenesí aeronàutic pot arribar quan un s’acosta a la tanca que separa les instal·lacions militars del poble pròpiament dit. Ja s’ha emmagatzemat en la base el combustible per als avions que podien intervenir en les accions bèl·liques. El dimarts 11, dia de l’atac a les Torres Bessones de Nova York, la base va entrar en alerta delta, la més alta que hi ha abans d’una declaració de guerra. S’ha augmentat la vigilància, s’han restringit brutalment els accessos, i dels 1.200 treballadors civils de la base, només s’ha permès continuar la seua ocupació als 200 imprescindibles. En canvi, les autoritats militars varen concentrar la colònia americana de Rota –unes 4.500 persones, la majoria de les quals viuen fora de la instal·lació militar– dins de la base. Aquesta estructura és tota una ciutat habitada que disposa d’escoles, esglésies, economats, gimnasos... En els economats s’han esgotat aliments bàsics. “El meu marit està molt nerviós”, reconeix la dona d’un militar nord-americà. L’extrema alerta delta ja no es manté, però una alarma al roig viu domina la base, a l’espera de les decisions de la presidència dels Estats Units.

A l’altre costat de la tanca, al poble, la història canvia. Des del dimarts, l’únic símptoma que sobta el visitant és que moltes càmeres de televisió estan situades a les portes de la base perquè els periodistes no han deixat de fer connexions des del lloc que se suposa més calent de l’estat espanyol. Però res més.

... i calma total. Domingo Sánchez, l’alcalde de Rota pel PSOE, va convocar a última hora del dimarts 11 a la junta de seguretat local. Va acudir un representant de la Guàrdia Civil, un de la Policia Local, altre de la Policia espanyola, i els portaveus dels partits polítics municipals.

Decideixen activar un pla d’emergència. En paraules del regidor d’Izquierda Unida Justo de la Rosa, “el canvi es va notar perquè en compte de patricular els carrers un cotxe de la policia, ara n’hi patrullen dos”. L’alcalde va demanar a la població que mantinguera la calma. No era necessari.

Aquest setmanari només ha pogut trobar un taxista que es manifesta “un poquillo asustao”. “La gent ha assumit que la base és un gran portaavions per a accions agressives dels Estats Units –manifesta Justo de la Rosa– i no mostra símptomes de nerviosisme; segurament, fora de Rota s’ho prenen pitjor que ací.” De fet, el director d’un hotel conta que alguns clients cancel·laren les seues reserves per a la setmana passada, i ho fa emmudit de sorpresa.

Encara més: el professor d’institut Rafael Quirós diu que no només els ciutadans estan acostumats a les situacions de tensió internacional, sinó que hi ha treballadors civils de la base que preferei-

xen l’esclat de conflicte, “perquè treballen més i cobren hores extra”. I és que, des de l’any 1955, quan es va inaugurar aquesta instal·lació militar, Rota ha viscut totes les relacions bèl·liques dels Estats Units. La guerra de Vietnam, els atacs a Líbia o la guerra del Golf han afectat la base. Hi ha qui relata històries de pilots ferits que morien en Rota, i ho conten amb tota naturalitat, tot i que en el conflicte americà contra Líbia, per proximitat geogràfica, els ciutadans arribaren a perdre la calma.

Una calma basada en bona part en motius econòmics, perquè la base és una font d’ingressos per al més d’un miler de treballadors locals que ajuden al seu manteniment, i també per a comerços, bars i immobiliàries que donen servei als nord-americans.

I aquest equilibri, ni tan sols el terror el pot trencar.

Miquel Calvet (Rota)
Joan M. Oleaque

Nou número ja a la venda

BITLLET

Els sense papers i els altres al segle XVI, X. Torres
Sense retòrica ni fastuositat, J. M. Muñoz i G. Picazo

setembre
261

TEMES

Entorn de la deportació als camps nazis (I). Testimoni i militància, R. Toran
L’ombra d’una absència. La recerca arqueològica a Catalunya durant la postguerra, F. Gracia Alonso

DOSSIER: QUINA HISTÒRIA S’ENSENYA?

Nació, història i ensenyament, R. López Facal
Informe de la Fundació Bofill. Llibres de text i ensenyament de la història, A. Segura (coord.), P. Comes, S. Cucurella, A. Mayayo, F. Roca
Història i ciències socials als llibres de text, R. Valls
Ensenyar i aprendre història, G. Tribó
Quina història s’ensenya als instituts de Catalunya?, R. Arnabat i C. Canellas

ENTREVISTA

Christina Mätzing: «És essencial introduir una perspectiva múltiple en la didàctica de la història», J. Millan i R. Valls

APORTACIONS, CRÒNICA, NOVETATS, LLIBRES, NOTÍCIES I AGENDA

Papers del Museu d’Història de Catalunya, núm. 2

En quioscos, llibreries i per subscripció

I en el pròxim número...

Víctor Balaguer. Romàntic i liberal

L’AVENÇ - Consell de Cent, 278 - 08007 Barcelona
93 488 34 82 - avenc@retemail.es
<http://www.lavenc.com>